

Едогава Рампо

ЧОВЕКЪТ КРЕСЛО
и други японски мистерии

София, 2023

Edogawa Rampo

Japanese Tales of Mystery and Imagination

Copyright © 2012 Periplus Editions (HK) Ltd. First Edition, 1956

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without prior written permission from the publisher.

© Издателство „Изток-Запад“, 2023

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Боряна Даракчиева, превод, 2023

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2023

ISBN 978-619-01-1267-9

Едогава Рампо

ЧОВЕКЪТ КРЕСЛО И ДРУГИ ЯПОНСКИ МИСТЕРИИ

Превод от английски
Боряна Даракчиева

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор от преводача на първото английско издание	7
Човекът кресло	13
Психологическият тест	29
Гъсеницата	59
Скалата	77
Огледалният ад	89
Близнаците	101
Червената стая	115
Двама осакатени мъже	135
Пътникът с картината от плат	151
За автора	171

ПРЕДГОВОР ОТ ПРЕВОДАЧА НА ПЪРВОТО АНГЛИЙСКО ИЗДАНИЕ

Едогава Рампо, авторът на „Човекът кресло и други японски мистерии“, прави дебют на английски език с публикуването на тази книга, въпреки че отдавна се радва на голяма популярност в Япония. Макар че не е така добре познат сред любителите на криминалния жанр в Америка и Европа, името му все по-често се споменава в американските рецензии и коментари като безспорен доайен на писателите на мистерии в Япония. Ина Телбърг пише за него в своята статия „Японско състояние на ума“ в сп. „Сатърди Ривю ъф Литърчър“: „Един от най-способните представители на криминалния жанр в Япония е Едогава Рампо, който оглавява Японския клуб на авторите на мистерии. Не е изключено, ако бъде преведен на английски, той да достигне популярността на французина Жорж Сименон.“

Елри Куин представя Рампо в своята „Кворум на кралицата“ (1951) и причислява творбите му към периода между Агата Кристи и Едгар Уолс в списъка си на най-прочутите писатели на кратки криминални разкази. Той отбелязва също: „Ако изречете на глас името Едогава Рампо и продължите да го повтаряте, то ще ви се струва все по-познато и по-познато; и би трябвало, защото това е японското произношение на името Едгар Алан По.“

Дейвид Демпси в своята рубрика „Сред книгите“ в сп. „Ню Йорк Таймс Бук Ривю“ също коментира Рампо: „Най-прочутият автор на криминални разкази в Япония се казва Едогава Рампо. Той възприема това име, защото е голям почитател на По. Когато един американец попитал Канджи Хатано (изтъкнат японски психолог) дали японските читатели не бъркат Рампо с истинския Едгар Алан По, той отговорил: „О, не... Едогава Рампо е много по-популярен.“

В частта, посветена на псевдонимите в предговора към „Жена в мрака“ на Дашиъл Хамет, публикувана от „Джонатан Прес Мистъри“, Рампо е класифициран като представител на групата на „вокалния метод“ с обяснението: „когато Хираи Таро (истинското име на Едогава Рампо) решил да пише под псевдоним, той се върнал, почтително и съвсем уместно, към самия предтеча... към Бащата на криминалния разказ.“

Едогава Рампо е роден на 21 октомври 1894 г. в град Набари, префектура Мие. Той е син на търговец, който имал и адвокатска практика. Детството си прекарва предимно в Нагоя, но на седемнайсет години заминава за Токио, за да продължи образованието си. Постъпва в университета „Уасада“ през 1912 г., следва икономика и се дипломира с отличие след четири години. През следващите шест години Рампо опитва различни поприща – работи успешно като служител във фирма за внос и износ, като счетоводител в корабостроителница, като помощник-редактор във вестник, рекламен консултант и така нататък, и така нататък. Между работите, които сменя, той често продава по улиците *соба* – японски нудли, – като тегли количката и надува зловещо звучащата свирка на търговците на соба, за да може да се прехранва.

Едва през 1923-та, година след голямото земетресение, което унищожава целия регион Токио-Йокохама, Рампо открива истинското си призвание – писането на мистерии. По това време нито един японски автор не е опитвал да пише в модерния криминален жанр, макар вече да има много преводи на западни писатели.

В онези дни съществува само едно списание за криминални разкази в цяла Япония. Това е „Шин Сейнен“, което публикува японски преводи на творби на западни автори на мистерии като По, Дойл, Честъртън, Фрийман и други.

Рампо, който е запален читател на американските и европейските мистерии още от ученик, по това време е безработен в Осака и изпраща в „Шин Сейнен“ кратък разказ, наречен „Нисен Дока“ („Медната монета от два сена*“). За негова изненада разказът е одобрен и публикуван в списанието наред с творбите на световноизвестни писатели. Издателите канят Рампо да напише още разкази и той с готовност се съгласява, като бързо се прочува като първия японски автор в този жанр. Накрая заминава за Токио, за да се посвети изцяло на новото си поприще.

От трийсет и първата си година до днес Рампо е написал общо двайсет и пет романа за възрастни, петдесет и три разкази и новели, десет романа за младежи и шест тома с есета, посветени на криминалния разказ. Произведенията в настоящия сборник са селекция от най-добрите му разкази.

За да представим този изтъкнат японски автор в криминалния жанр пред западната публика, ще представим накратко и историята на жанра в Япония. Старите разкази за дворцови процеси, възприети от Китай, са първите криминални разкази, четени от японците, но едва през 1660 г. се появява японски писател, който попада под очарованието на тези китайски класики и започва да пише подобни истории.

През следващите два века се появяват още няколко такива автори, като най-известният от тях е Сайкаку Ихара със „Записи от съдебни процеси, проведени под черешово дърво“ (1689).

Следващият повратен момент настъпва в периода Мейджи (1868–1912), когато криминалният разказ по китайски образец започва да губи популярност и настъпва нова ера в

---

* Японска парична единица; сто сена са равни на една йена. – Б.р.

криминалния жанр, предизвикана от бързия внос, превод и публикуване на американски, английски и френски криминални класики. Един от най-ранните преводачи на тези западни творби на японски е Руико Куроива, който от 1887 г. до края на века превежда десетки криминални романи, като така запознава японските читатели със западните автори в този жанр. Сред многото преведени от него творби преобладават произведения на френски автори – петнайсет или шестнайсет романа от Дю Буагобе и четири романа от Габорио, – както и творби на Уилки Колинс, А. К. Грийн и други, публикувани на части в японски вестници.

Впоследствие още много преводачи се насочват към произведенията на американски и английски автори, докато накрая, през 1923 г., се появява първият оригинален японски криминален разказ – „Медната монета от два сена“ на Едогава Рампо.

След като ледовете най-сетне са разчупени, бързо започва да се оформя японска школа в криминалния жанр, като повечето писатели се опитват да работят по оригинални теми и идеи и да развиват самобитен стил, вместо да подражават на западните си предшественици и съвременници. Затова днес Японският клуб на авторите на мистерии, основан от Едогава Рампо, има повече от сто подобрани членове – професионални писатели, представители на чисто японската школа, които усърдно снабдяват почитателите на японската криминална литература с безкраен приток на мистерии от всякакъв вид.

Едно кратко описание на начина, по който тази книга беше преведена, може би също ще представлява интерес за читателите, защото се случи в уникални условия. Едогава Рампо, макар и напълно способен да чете и разбира английски, не може да пише и говори на този език. От друга страна, преводачът, който е с англо-японски произход, макар да говори свободно японски, е почти неспособен да чете или пише на този език, тъй като е учил единствено в английски училища. Пора-

ди това за всеки преведен ред двамата сътрудници се срещаха веднъж седмично в период от пет години, като бяха принудени да преодоляват безброй трудности до постигането на желания резултат. Авторът прочиташе всяко изречение на японски няколко пъти и после усърдно обясняваше точното значение и нюансите, а преводачът се потеше над пишещата машина, като експериментираше с изречение след изречение, докато авторът не остане доволен от английския вариант.

Дали тази книга ще намери своето постоянно място сред великите криминални класики е въпрос, който все още няма отговор, а западният читател на кримки понастоящем е заливан с огромни дози от динамичния Мики Спилейн и може да сметне типично източното темпо на Едогава Рампо за малко бавно.

Но каквато и да е реакцията, Рампо искрено се надява, че публикуването на тази книга – първия сборник с японски криминални разкази, издаден на английски език – ще е първата стъпка към включването на японските произведения в списъка с най-популярните световни криминални класики.

Джеймс Б. Харис
Токио, 5 февруари 1956 г.

ЧОВЕКЪТ КРЕСЛО

Йошико изпрати съпруга си на работа във външното министерство малко след десет. Тогава настъпи нейното време. Тя се затвори в кабинета, използван и от двамата, за да продължи работата си по разказа, който пишеше за специалното лятно издание на списание „К...“.

Йошико твореше в различни жанрове, имаше голям литературен талант и изящен стил. Дори популярността на съпруга ѝ не можеше да засенчи нейната като писател.

Всеки ден получаваше много писма от читатели, които хвалеа творбите ѝ. И тази сутрин, щом седна зад писалището си, тя незабавно се зае да прегледа пликите, дошли с ранната поща. Съдържанието им винаги следваше един и същ модел, но водена от женската си грижовност, тя четеше всички послания, адресирани до нея, без значение дали бяха интересни или скучни.

Взе първо кратките, обикновени писма и ги прегледа набързо. Накрая стигна до един по-дебел плик, който съдържаеше доста листове, вероятно ръкопис. Макар да не беше получила предизвестие, че ще ѝ бъде изпратен ръкопис, не беше необичайно начинаещи автори да търсят ценното ѝ мнение за творбите си. В повечето случаи те бяха витиевати, безсмислени и предизвикващи прозевки, но тя все пак отвори дебелия плик и извади ситно изписаните страници.

Както и очакваше, това беше ръкопис, внимателно подвързан. По някаква причина нямаше нито заглавие, нито бе отбелязано името на автора. Текстът започваше направо със „Скъпа госпожо“.

За миг си помисли, че може би все пак е писмо. Очите ѝ несъзнателно се плъзнаха по първите два-три реда и Йошико постепенно потъгна в необичайното, мрачно писание. Любопитството ѝ нарасна до крайност и привлечана от някаква неясна сила, тя продължи да чете:

Скъпа госпожо,

Надявам се да ми простите, че си позволих дързостта да Ви пиша, макар да не се познаваме. Това, което ще напиша, госпожо, може да Ви шокира, но все пак съм решен да се изповядам пред Вас и да опиша подробно ужасното си престъпление.

От много месеци се крия от света, крия се като самия дявол. Никой не знае за стореното от мен, но наскоро в съзнанието ми настъпи странна промяна и вече не можех да пазя това в тайна. Просто трябваше да се изповядам!

Това, което написах дотук, със сигурност е предизвикало объркване у Вас. Обаче Ви моля да потърпите и да прочетете писмото ми до горчивия му край, защото, ако го направите, ще разберете напълно странната логика на ума ми и причината, поради която правя точно пред Вас тази изповед.

Наистина не зная откъде да започна, защото фактите, които излагам, са толкова гротескно необичайни. Честно казано, нямам думи. Човешките думи са недостатъчни, за да опишат всичко в подробности. Но все пак ще се опитам да изложа събитията в хронологичен ред така, както се случиха.

Първо, нека обясня, че съм неопишуемо грозен. Моля Ви, не забравяйте този факт, иначе се опасявам, че ако и когато изпълните последната ми молба и ме *видите*, може да се шокирате и ужасите от вида ми – особено след толкова месеци нехигиеничен живот. Все пак Ви умолявам да ми повярвате, че въпреки крайната грозота на лицето ми в моето сърце винаги е горяла силна и завладяваща страст!

Позволете да започна с това, че аз съм скромен занаятчия. Ако бях роден в заможено семейство, може би благодарение на властта и парите щях да облекча някак душевните си терзания, предизвикани от грозотата ми. Или може би някакъв артистичен талант щеше да ми помогне да забравя за злоещото си лице и да потърся утеха в музиката или в поезията. Но аз не съм благословен с такива таланти и поради нещастната си съдба не можех да се насоча към друг занаят, освен към този на скромен майстор на мебели. Накрая се специализирах в направата на различни видове кресла.

В това отношение бях доста успешен, дори си спечелих репутацията, че мога да изпълня всякаква поръчка, колкото и да е сложна. По тази причина в средите на дърводелците се радвам на специалната привилегия да получавам само поръчки за луксозни кресла с уникални дърворезби, с нови видове облегалки и подлакътници, с меки пълнежи на възглавниците и седалките – все работа, която изисква сърчни ръце, търпение и умения; работа, с която един аматьор не би могъл да се справи.

Наградата за моите усилия беше самото удоволствие от това да създавам. Може да ме сметнете за нескромнен, но за мен това бе същата тръпка, която един художник изпитва, когато създава шедьовър.

След като завърших някое кресло, обикновено сядах в него, за да видя дали е удобно, и въпреки безрадостния живот на човек с моята скромна професия в такива моменти изпитвах неописуемо удоволствие. Позволявах на въображението си да се развихри и си представях какви хора ще се настаняват в това кресло, хора от висшето общество, които живеят в дворци с изящни, безценни картини по стените, блестящи кристални полилеи на тавана, скъпи килими на пода и така нататък. Едно конкретно кресло, за което си представях, че ще стои пред махагонова маса, ме караше да виждам ароматни западни цветя, които изпълват въздуха с уханието си. Когато потъвах в тези видения, имах чувството, че и моето място е сред подобен разкош, и изпитвах огромно удоволствие, докато си се представях като влиятелна фигура в обществото.

Ето какви глупави мисли ме навестяха. Представете си, госпожо, колко жалка картинка бях, докато седях в луксозно кресло, създадено от мен, и си въобразявах, че държа ръцете на момичето на мечтите ми. Винаги обаче шумните разговори на простоватите жени от квартала и истеричните писъци, дърдоренето и плачът на децата им бързо разпръсваха тези красиви видения и мрачната реалност надигаше грозната си глава пред очите ми.

Завръщах се в действителността и отново осъзнавах какво нещастно създание съм, жалък пълзящ червей! А колкото до любимата ми, онази ангелска жена – тя изчезваше като мъгла. Проклинах се за глупостта си! Та дори мърлявите жени с бебетата на улицата нямаше дори да ме погледнат. Винаги когато завършвах ново кресло, ме обземаше огромно отчаяние. Месеците минаваха, а моето нещастие ставаше все по-дълбоко и задушавашо.

Един ден ми поръчаха да направя огромно кожено кресло от непознат за мен вид за един чуждестранен хотел в Йокочама. Всъщност такива кресла се внасяха от чужбина, но моят клиент беше много настоятелен и се възхищаваше на уменията ми, затова приех поръчката.

За да защитя репутацията си на голям майстор, аз се посветих сериозно на новата поръчка. Постепенно работата ме погълна така, че дори забравях да се храня и да спя. Няма да преувелича, ако кажа, че работата се превърна в моя живот и всяка фибра от дървото сякаш беше свързана със сърцето и душата ми.

Накрая, когато креслото беше готово, изпитах непознатото дотогава удовлетворение, защото наистина вярвах, че съм създал нещо, което далеч надминава всичките ми творения. Както винаги седнах на креслото, като първо го издърпах до слънчево място на верандата на моята работилница. Колко беше удобно! Какъв невероятен лукс! Нито твърдо, нито прекалено меко, пружините като че ли пасваха на пълнежа с невероятна прецизност. А кожата – колко прекрасна беше тя на допир! Това кресло не само поддържаше онзи, който седеше в него, но и някак го прегръщаше. Забелязах също и идеалния наклон на облегалката, деликатните извивки на

подлакътниците, съвършената симетрия на всички съставни части. Наистина, това кресло беше самото удобство.

Позволих на тялото си да потъне в него и погалих подлакътниците с длани. Въздъгнах с огромно удовлетворение и удоволствие.

Въображението ми започна да играе обичайните номера – да рисува странни фантазии в ума ми. Сцената, в която си се представях, беше толкова жива, че дори се запитах дали не започвам да полудявам. Докато бях в това особено състояние, внезапно ми хрумна странна идея. Със сигурност самият дявол я прошепна в ухото ми. Макар че беше доста зловеща, тя ме привлече така силно, че не можах да ѝ устоя.

Разбира се, тази идея всъщност се коренеше в тайното ми желание да запазя креслото за себе си. Осъзнавах, че това е напълно невъзможно, затова закопнях да го придружа където и да бъде отнесено. Постепенно в мен се зароди една фантастична мисъл и умът ми попадна в капана на най-ужасяващо изкушение. Представете си, госпожо, аз наистина реших да изпълня този безумен план до края, каквото и да става!

Бързо разглобих креслото и после го сглобих отново в съответствие със странните ми цели. Тъй като беше доста голямо, седалката му беше покрита с кожа чак до пода, а облегалката и подлакътниците бяха много големи и аз успях да направя кухня в него, която беше достатъчно голяма, за да побере човек, без опасност той да се задуши. Разбира се, работата ми беше затруднена от сложния дървен скелет и пружините вътре, но благодарение на уменията си аз преработих креслото така, че коленете на човека да се падат под седалката, а торсът и главата му да се намират в облегалката. Настанен в тази кухня, човек можеше да остане напълно скрит.

Тъй като занаятът ми беше моя втора природа, аз добавих и няколко допълнителни щрихи – например подобрих акустиката, за да чувам външните шумове, и разбира се, пробих дупка в кожата, през която да наблюдавам, но тя беше напълно незабележима. Освен това си направих и място за провизии, в което сложих няколко кутии сухари и бутилка с вода. За други естествени нужди сложих голяма гумена торба и

когато снабдих креслото с всичко необходимо, то стана съвсем обитаемо, но не задълго – само за два-три дни.

След като завърших странната си задача, аз се съблякох гол до кръста и се настаних в креслото. Само си представете как се чувствах, госпожо! Сякаш се бях заровил сам в някакъв гроб. Като се замисля сега, осъзнавам, че наистина беше гроб. Още щом влязох в креслото, бях погълнат от пълен мрак и вече не съществувах за света!

Скоро дойде пратеникът на търговеца, за да отнесе креслото с голяма ръчна количка. Чиракът ми, единственият човек, с когото живеех, не знаеше нищо за случващото се. Видях го да говори с пратеника.

Докато товареха креслото на количката, един от носачите възкликна:

– Господи! Това кресло е много тежко! Сигурно тежи цял тон!

Щом чух това, сърцето ми се качи в гърлото. За щастие, креслото изглеждаше много масивно и телото му не събуди подозрения. Не след дълго усетих, че се движа с тракащата ръчна количка по улиците. Разбира се, много се тревожех, но накрая, същия този следобед, креслото, в което бях скрит, бе стоварено с тътен на пода в един хотел. По-късно установих, че не се намирам в обикновена стая, а във фойето.

Както сигурно вече сте се досетили, основното ми намерение зад това безумно начинание беше да изляза от скривалището си, когато теренът е чист, да обиколя хотела и да започна да крада. Кой би предположил, че някой ще се крие в кресло? Можех да мина като сянка през хотела и да претършувам всяка стая, а когато вдигнат тревога, щях да съм на сигурно място в убежището си, да стаявам дъх и да наблюдавам нелепото суетене на хората, които ме търсят.

Вероятно сте чували за раците отшелници, които често се срещат по крайбрежните скали. Този рак има формата на огромен паяк, пълзи крадешком и щом чуе стъпки, бързо се връща в някоя празна раковина и наднича оттам, като само косматите му предни крака стърчат навън. Аз бях също като този странен рак. Но вместо раковина имах по-добър щит – кресло, което ме скриваше много по-ефикасно.

Както вероятно предполагате, планът ми беше толкова уникален, толкова невероятен и напълно неочакван, че никой никога не се досети за него. Поради това начинанието ми се увенча с пълен успех. На третия ден след пристигането си в хотела аз установих, че съм натрупал доста голямо съкровище.

Представете си каква е тръпката да можеш да обереш когото си пожелаеш, да не споменаваме колко забавно беше да наблюдавам как хората се шурат насам-натам точно пред носа ми и крещят „Крадецът тръгна насам!“ и „Крадецът тръгна натам!“. За жалост, нямам време да опиша подробно всичките си преживявания, но позволете ми да Ви разкажа кое ми достави много по-голяма радост – всъщност това е и най-важното в писмото ми.

Първо обаче ще Ви помоля да насочите мислите си отново към момента, в който моето кресло – и аз – бяхме поставени във фойето на хотела. Веднага няколко служители от персонала се изредиха да изпробват креслото. След като се порадваха на новата придобивка, те излязоха от фойето и настъпи тишина. Пълна тишина. Аз обаче не можех да намеря кураж да се измъкна от убежището си, защото започнах да си представям какви ли не опасности. Цяла вечност се ослушвах и за най-лекия шум. След известно време чух приближаването на тежки стъпки, като че ли идваха от коридора. После явно продължиха по килима, защото тропотът им напълно затихна.

Малко по-късно чух пъхтенето на човек, останал без дъх. Преди да осъзная какво се случва, едно огромно тежко тяло на европеец се стовари на коленете ми и сякаш подскочи два-три пъти, докато се настани добре. Само тънък слой кожа делеше коленете ми от неговото седалище и почти усетих топлината на тялото му. Широките, мускулести рамене легнаха на гърдите ми, а две тежки ръце се отпуснаха върху моите. Явно мъжът пушеше пура, защото до ноздрите ми достигна силната ѝ миризма.

Представете си само в какво положение се намирах, госпожо, в какво крайно неестествено положение. Аз обаче бях толкова изплашен, толкова изплашен, че седях в тъмното си

скривалище смразен от страх и под мишниците ми се стичаше студена пот.

След този господин още няколко души „седнаха на коленете ми“ онзи ден, сякаш гърпеливо бяха изчакали реда си. Никой обаче не заподозря дори за миг, че меката „възглавница“, на която седи, всъщност е човек от плът и кръв, скрит в странен свят на мрак.

С какво ме заплениваше толкова тази моя странна бърлога? Някак се чувствах като животно, което е попаднало в съвсем нов свят. Можех да различавам хората в този нов свят единствено по странните звуци, които издаваха. Тези хора дишаха тежко, говореха, дрехите им прошумоляваха, имаха меки и закръглени тела.

Постепенно започнах да различавам сядащите само по осезание. Дебелите бяха като някакви големи медузи, а при много слабите имах чувството, че на коленете ми има скелет. Различаваха се и по извивката на гърба, по ширината на лопатките, по дължината на ръцете и пълнотата на бедрата, както и по очертаванията на задните части. Може да Ви се стори странно, но Ви казвам истината – колкото и да си приличат хората, между тях има безброй отлики, които могат да бъдат „видени“ единствено чрез осезанието на телата им. Всъщност разликите са толкова много, колкото при пръстовите отпечатащи и лицевия контур. Тази теория, разбира се, се отнася и до женските тела.

Обикновено жените се делят на две големи категории – невзрачни и красиви. Обаче в моето тънещо в мрак обиталище достойнствата или недостатъците на лицата им не бяха толкова важни, те бяха изместени от по-значими характеристики – каква е на допир плътта им, как звучи гласът им и каква е телесната им миризма. (Госпожо, надявам се, че няма да се засегнете от дързостта, която проявявам понякога.)

И така, да продължа разказа си. Имаше едно момиче – първото, което седна на коленете ми – и то разпали в сърцето ми страстна любов. Ако се съдеше по гласа ѝ, беше европейка. В онзи момент нямаше никой друг във фойето, а сърцето ѝ явно бе изпълнено с щастие, защото тя пееше със сладкия си глас, когато влезе, подскачайки.

Чух, че застана точно пред креслото ми и внезапно започна да се смее. След миг чух, че размята ръце като риба, бореща се в рибарска мрежа, а после седна... върху мен! В продължение на около трийсет минути тя продължи да пее, да шава и да тропа с крака в темпото на мелодията.

За мен това беше много неочаквано развитие на ситуацията, защото винаги бях странял от представителките на срещуположния пол заради грозотата си. Сега осъзнах, че съм в присъствието на европейско момиче, което никога не бях виждал, и тялото ми буквално се докосваше в нейното през тънкия пласт кожа.

Несъзнаваща присъствието ми, тя продължи да се държи съвсем свободно и правеше каквото си иска. В креслото аз си представях как я прегръщам, как целувам снежнобялата ѝ шия – само да можех да отстраня кожата, която ни делеше...

След това малко недостойно, но все пак приятно преживяване аз съвсем забравих за първоначалните си намерения да крада. Като че ли се хвърлих с главата напред в нов водовъртеж от влудяващо удоволствие.

„Може пък да ми е съдено да се наслаждавам на такова съществуване“ – казвах си аз и постепенно осъзнах истината. За грозните и срамежливите като мен беше по-добре да се наслаждават на живота в някое кресло. Защото в този странен и мрачен свят аз можех да чувам и докосвам всички прекрасни създания.

Любов в кресло! Това може би Ви се струва твърде фантастично. Само човек, който го е изпитал наистина, знае каква е тръпката, каква е насладата. Разбира се, това е странен вид любов, ограничен до осезанието, слуха и обонянието, любов, която пламти в свят на мрак.

Ако щете вярвайте, но много от събитията в този свят са донякъде необясними. В началото смятах да извърша само няколко кражби и да избягам. Сега обаче така се привързах към своята „квартира“, че започнах да я приспособявам все повече за постоянно обитаване.

При нощните си набези винаги вземах големи предпазни мерки и не вдигах никакъв шум, затова и нямаше опасност да бъда разкрит. Като се замисля, че прекарах няколко

месеца в креслото, без никой да разбере, дори аз се изненадвам.

През повечето време през деня оставах в креслото. Седях като акробат със свити колене и ръце, а после имах чувството, че цялото ми тяло е парализирано.

Освен това, тъй като не можех да се изправя, мускулите ми се сковаха и постепенно започнах да пълзя, вместо да ходя към тоалетната. Какъв безумец бях! Дори при тези страдания не можех да се накарам да откажа от тази лудост и да напусна света на тези чувствени наслади.

Макар че в хотела имаше гости, които бяха отседнали там за месец или дори за два, превръщайки го в свой дом, винаги имаше постоянен приток на нови посетители и също толкова постоянен отлив на стари. В резултат не можех да се наслажда на някаква постоянна любов. Дори сега, когато мисля за всичките си „любовни връзки“, не си спомням нищо друго, освен допира до топла плът.

Някои от жените имаха твърди като на понита тела, други бяха някак хлъзгави като змии; а трети сякаш бяха съставени единствено от мазнини, заради които подскачаха като гумена топка. Имаше и необичайни изключения – жени, чиито тела бяха сякаш единствено от мускули, като изящни гръцки статуи. Но въпреки всички тези различия те до една имаха свое уникално магнетично обаяние, което ги различаваше от останалите, и аз постоянно сменях обекта на страстта си.

Веднъж например една световноизвестна танцьорка посети Япония и отседна в този хотел. Макар че се настани в креслото ми само веднъж, контактът с нейната гладка и мека плът ми достави непозната дотогава тръпка. Толкова божествен беше допирът до тялото ѝ, че направо изпаднах във възторг. Тогава, вместо да се събудят първичните ми инстинкти, аз се почувствах като даровит художник, погален от вълшебната пръчица на фея.

Странни, мистериозни епизоди се нижеха в бърза последователност, но поради липса на място ще се въздържа от подробно описание на всеки от тези случаи. Ще продължа с основната линия на събитията.

Един ден, няколко месеца след като се озовах в хотела, съдбата ми претърпя неочакван обрат. По някаква причина

чуждестранният собственик на хотела бе принуден да замине за родината си и в резултат управлението беше прехвърлено на японци.

Поради смяната в собствеността бе възприета и нова политика, която изискваше драстично ограничаване на разходите, продажбата на луксозни предмети и други стъпки, които да повишат печалбите чрез икономии. Един от първите резултати от тази нова политика беше, че управата обяви всички по-екстравагантни мебели на търг. В списъка за продажба бе включено и моето кресло.

Когато научих за това развитие на нещата, изпитах огромно разочарование. Скоро обаче едно гласче в ума ми ме посъветва да се върна към истинския свят – и да започна да харча богатството, което бях откраднал. Аз, разбира се, осъзнавах, че вече не е нужно да живея като беден занаятчия, защото бях сравнително богат. Мисълта за новата ми роля в обществото като че ли надделя над разочарованието, че трябва да напусна хотела. Освен това, когато се замислях дълбоко над удоволствията, изпитани там, бях принуден да призная, че макар и многобройни, моите „любовни връзки“ винаги бяха с чужденки и сякаш нещо ми липсваше.

Тогава напълно осъзнах, че като японец аз всъщност копнея за любима от моя народ. Докато превъртах тези мисли из ума си, креслото – и аз с него – беше изпратено в мебелен магазин, за да бъде продадено на търг. Може би този път, казах си, то ще бъде купено и откарано в японски дом. Като се надявах на това, аз реших да бъда търпелив и да остана още малко в него.

Наложи се да изтърпя два-три дни на витрината на магазина, докато накрая търгът се състоя и креслото беше продадено. Благодарение на изключителното майсторство, което бях вложил в изработката му, то още имаше „достолепен вид“, макар че вече не беше ново.

Купувачът беше висш правителствен служител от Токио. Докато ме прехвърляха от магазина в разкошния дом на този човек, подскачането и вибрациите на превозното средство едва не ме убиха. Стисках зъби и понасях всичко храбро, утешавайки се с мисълта, че най-сетне съм купен от японец.

В дома му бях поставен в просторен кабинет, обзаведен в западен стил. Най-голямо задоволство ми донесе фактът, че креслото всъщност щеше да бъде използвано предимно от младата и привлекателна съпруга на собственика.

До месец вече бях свикнал да съм постоянно с нея, бяхме се превърнали в едно цяло, така да се каже. Когато не се хранеше или не спеше, мекото ѝ тяло винаги седеше на коленете ми по простата причина, че тя се отдаваше на дълбок размисъл.

Нямате представа колко много обичах тази дама! Тя беше първата японка, с която влизах в такъв близък контакт, освен това имаше прекрасно, привлекателно тяло. Тя сякаш беше отговорът на всичките ми молитви! В сравнение с нея „връзките ми“ с жените от хотела изглеждаха детински флирт и нищо повече.

Доказателство за лудата любов, която изпитвах към тази дама интелектуалка, е фактът, че копнеех да я прегърна по всяко време. Когато я нямаше дори за миг, чаках завръщането ѝ като полудял от любов Ромео, който копнее за своята Жулиета. Никога не бях изпитвал подобни чувства.

Постепенно в мен нарастваше нуждата да ѝ разкрия чувствата си... някак. Напразно се опитвах да го направя, винаги срещах стена – бях напълно безпомощен. О, как копнеех да отвърне на любовта ми! Да, сигурно си мислите, че това е изповед на безумец и аз *наистина* бях луд – луд от любов по нея!

Но как можех да ѝ дам знак? Ако се разкриех, шокът щеше да я накара да извика съпруга си или слугите. А това, разбира се, щеше да е фатално за мен – да ми донесе не само позор, но и строго наказание за извършените престъпления.

Затова реших да сторя друго, а именно – да се грижа всъщност за удобството ѝ и така да пробудя у нея естествена обич към... креслото! Тя беше човек на изкуството и някак бях сигурен, че любовта ѝ към красотата ще я поведе в желаната от мен посока. Аз, от своя страна, щях да намеря някакво удовлетворение в любовта ѝ към този предмет, защото се утешавах с вярата, че нейните нежни чувства дори към едно кресло ще са достатъчно силни, за да проникнат и до създаването, което живее в него... до мен!

И така, аз се стараех да се грижа за удобството ѝ, когато тя се отпуснаше в моето кресло. Щом се изморяваше да стои дълго в една поза върху скромната ми персона, аз леко раздвижвах колене и я прегръщах още по-топло, създавах ѝ още по-голям уют. А когато задремваше на коленете ми, започвах леко да я люлея, за да се унесе в по-дълбок сън.

Някак, вероятно благодарение на чудо (или просто си въобразявах?), тази дама като че ли наистина обикна дълбоко моето кресло, защото, когато сядаше в него, се държеше като бебе, което потъва в прегръдките на майка си, или като момиче, което се предава в ръцете на любовник. А когато се раздвижеше в креслото, усещах, че изпитва почти любовна наслада. Така огънят на страстта ми се разпали в пламък, който вече не можеше да бъде угасен, и аз стигнах дотам, че просто трябваше да отправя една странна, дръзка молба.

Започнах да си мисля, че ако само ме погледне, дори за един кратък миг, ще мога да умра щастлив.

Без съмнение, госпожо, сигурно вече сте се досетили кой е обектът на моята безумна страст. Нека го кажа направо – тази дама сте именно Вие, госпожо! Откакто съпругът Ви купи креслото от магазина за мебели, аз съм измъчван от безумна любов и копнеж по Вас. Но аз съм само червей... презряно създание.

Все пак имам една молба. Може ли да се срещнем, само веднъж? Няма да искам нищо друго от Вас. Разбира се, не заслужавам съчувствието Ви, защото винаги съм бил просто злодей, който не заслужава да докосне дори подметките на обувките Ви, но ако изпълните тази моя молба, просто от състрадание, ще съм Ви вечно благодарен.

Снощи се измъкнах от дома Ви, за да напиша това писмо, защото, дори да оставим опасността настрана, нямах куража да се срещна с Вас лице в лице без някаква подготовка или предупреждение.

Докато четете това писмо, аз ще обикалям около дома Ви, стаил дъх. Ако решите да изпълните молбата ми, моля Ви, оставете кърпичката си върху една от саксиите с цветя пред прозореца Ви. При този знак аз ще отворя входната врата и ще вляза като смирен посетител...

Така свършваше писмото.

Още след първите му страници Йюшико бе обзета от лошо предчувствие и пребледня като мъртвец. Несъзнателно стана, избяга от кабинета и от *креслото*, на което седеше, и потърси убежище в една от японските стаи в къщата.

За миг дори ѝ се прииска да спре да чете и да разкъса злоещото писание; но някак продължи, докато ситно изписаните страници лежаха на едно ниско писалище.

Сега, след като прочете цялото писмо, предчувствието ѝ се оправдаваше. Креслото, на което бе седяла ден след ден... наистина ли в него имаше човек? Ако беше така, що за ужас бе преживяла, и то без да го осъзнава! През нея премина ледена тръпка, сякаш изляха по врата ѝ студена вода, и тялото ѝ още дълго продължи да потрепва.

Взираше се в пространството като в транс. Трябваше ли да огледа креслото? Но как ще събере кураж за подобно ужасно изпитание? Дори и в момента да беше празно, нямаше ли да намери вътре мръсотията, която е оставил... храна и отпадъци от естествени нужди?

– Госпожо, имате писмо.

Тя се сепна, вдигна глава и видя, че прислужницата ѝ стои на прага с плик в ръка.

Замаяна, Йюшико взе плика и едва потисна писъка си. О, какъв ужас! Още едно послание от същия човек! Името ѝ беше изписано с познатия почерк.

Дълго се колеба, чудеше се дали да го отвори. Накрая събра смелост да разчупи печата и с треперещи ръце разгъна листа. Това второ послание бе съвсем кратко и съдържаше друга смайваща изненада:

Моля, простете дързостта ми да Ви изпратя още едно писмо. Ще започна с това, че съм един от най-пламенните Ви почитатели. Всичко в ръкописа, който Ви изпратих, е плод на въображението ми и на знанието, че наскоро сте купили

онова кресло. Това е просто един от скромните ми литературни опити. За мен ще е огромно удоволствие, ако бъдете така добра да споделите мнението си.

По лични причини изпратих разказа, преди да напиша това обяснение, и предполагам, че вече сте го прочели. Как го намирате? Ако го смятате за интересен или поне малко увлекателен, значи усилията ми не са отишли напразно.

Нарочно се въздържах да сложа заглавие на ръкописа, но смятам да го кръстя „Човекът кресло“.

С най-дълбоко уважение и сърдечни поздравии,
искрено Ваш...